

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ – 2025**

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
(присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти Чечоткіна Олексія Васильовича)
(електронне видання)

15 травня 2025 року

Харків
ДБТУ
2025

Затверджено

Рішенням вченої ради факультету
ветеринарної медицини ДБТУ
(протокол №4 від 20.05.2025)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олесь Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Нікіфорова Ольга Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри фармакології та паразитології ДБТУ
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, в.о. директора ННЦ «ІЕКВМ»
Герілович Антон Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, член-кор. НААНУ, ст. наук. співроб. ДНДІЛДВСЕ, президент ГО «Інститут Єдиного Здоров'я», Україна
Нгуєн Ван Діп	доктор ветеринарних наук, генеральний директор компанії «АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО AVAC-B'єтнам» (AVAC Viet Nam, JSC), В'єтнам
Бергілевич Олександра Миколаївна	доктор ветеринарних наук, проф. Університету ветеринарної медицини Ганновера, Інститут якості та безпеки харчових продуктів, Німеччина
Васецька Анастасія Ігорівна	PhD, DVM, Університет ветеринарної медицини Ганновера, Німеччина

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025 (присвяченої 95-річчю від дня народження професора, доктора біологічних наук, заслуженого працівника освіти України, відмінника вищої освіти чечоткіна олексія васильовича) [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів та аспірантів, 15 травня 2025 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2025. – 226 с. – електронні текстові дані. – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

2. Донець Є. Ф., Немова Т. В. Діагностика панкреатиту у собак. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція. Полтава. 2023. С 42-44.
3. Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин: Колос, 2004. 520 с.
4. Dossin O. Laboratory tests for diagnosis of gastrointestinal and pancreatic diseases. Top Companion Anim Med. 2011 May; Vol. 26(2):86-97. doi: 10.1053/j.tcam.2011.02.005. PMID: 21596348; PMCID: PMC7104967.
5. Goodhead, B. Importance of Nutrition in the Pathogenesis of Experimental Pancreatitis in the Dog. Archives of Surgery, 1971. Vol. 103(6), 724. doi:10.1001/archsurg.1971.013

УДК 636.2.087:616.33

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОРМОВИМ СТОЛОМ – ЗАПОРУКА ПРОФІЛАКТИКИ МЕТАБОЛІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ В КОРІВ

Вовкотруб Н.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3297-454X>

Чуб О.В., кандидат ветеринарних наук, доцент, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6049-1206>

Мельник А.Ю., кандидат ветеринарних наук, доцент, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9129-4814>

Відповідне споживання корму коровами в сухості має вирішальне значення для здоров'я та її подальшої продуктивності. Тому споживання сухої речовини корму (DMI) бажано контролювати в корів перед пологами та раннього післятільного періоду. На сьогодні існують технології для автоматизованого фіксування як індивідуального DMI, так і кормової поведінки корів різних технологічних груп [1]. З економічної точки зору важливо, щоб виробники максимізували споживання корму по всьому стаду, що також може позитивно вплинути на здоров'я і добробут тварин. Годівля з кормового столу розроблена для того, щоб усі корови мали змогу споживати корм одночасно, що є сьогодні золотим стандартом і основним правилом менеджменту ефективної годівлі та управління здоров'ям стада. Це також найпоширеніший метод годівлі у системах з вільним утриманням. Загалом вважається, що якщо всі тварини споживають достатньо корму протягом 24 годин, то немає потреби, щоб годівельна зона вміщувала все стадо одночасно. Хоча деякі дослідники притримуються твердження: 1 корова – 1 кормове місце. Для забезпечення цієї константи, в першу чергу, чергу має бути дотриманий кормовий простір на одну тварину. Щоб корови мали змогу підходити до кормового столу та споживати корм одночасно, фронт годівлі повинен становити 65–75 см на одну корову. Для сухостійних корів цей показник є дещо більшим – 75–85 см [2]. У певні періоди доби доступ до корму має високу мотиваційну цінність, і оскільки поголів'я дійних корів має чітку ієрархічну соціальну структуру, домінантні особини можуть монополізувати ресурси. Окрім того, корови мають схильність споживати корм в певні години доби – так звані пікові години годівлі, які зазвичай припадають на час роздачі свіжого корму і часто збігаються з поверненням із доїльного залу. Саме в ці періоди біля кормового столу перебуває найбільше тварин, і спостерігається вищий рівень агресії та конкуренції [3]. Cook et al. (2004) вказують, що домінантні корови можуть сортувати свіжий корм, а підлеглі тварини з обмеженим доступом до корму змушені змінювати свій добовий ритм активності й споживати корм лише після того, як поїли

домінантні корови [4]. Тварини, які не мають доступу до корму в пікові години, можуть не отримувати достатньої кількості поживних речовин для покриття енергетичних потреб. Відтак, рівний доступ до свіжого корму особливо важливий, щоб зменшити варіативність у якості раціону, який споживають окремі тварини та запобігти розвитку в них метаболічної патології [5].

Метою дослідження було проаналізувати вплив організації менеджменту кормового столу дійних корів на їх метаболічний статус.

Матеріали та методи досліджень. Матеріалом для дослідження були дійні корови ($n=17$) періоду ранньої лактації (1–2 місяці після отелу) віком 2–4 роки, що належать господарству по утриманню великої рогатої худоби чорно-рябої породи в Київській області. Тварин досліджували клінічно, разом із цим, у них здійснили відбір крові з яремної вени у вакуумні пробірки для біохімічного дослідження. У сироватці крові визначали вміст загального протеїну, альбумінів, сечовини, креатиніну, загального холестеролу, триацилгліцеролів, активність альфа-амілази, аспарагінової та аланінової амінотрансфраз. Всі перераховані методики виконували за допомогою реактивів НВО «Філісіт-діагностика» з використанням напівавтоматичного біохімічного аналізатора Stat Fax 1904+ (серійний номер 1904-5040). Статистичну обробку результатів проводили за допомогою програми Statistica 10.

Результати дослідження. Під час клінічного дослідження корів, установили, що кондиція тіла в більшості з них була в межах 2,75–3,25 бали, тобто, в основному, середньою. Хоча були тварини, що мали вгодованість нижче за середню – менше 2,75 бали. У корів відмічали горбкуватість ребер та стоншення останніх хвостових хребців, у частини – “окуляри” навколо очей, зниження еластичності та сухість шкіри. У кількох корів кал напіврідкий або рідкий (1–2 бали). Щодо менеджменту годівлі, слід зазначити, що в приміщенні, де утримувались дійні корови (основне стадо), загальна довжина кормового столу дорівнювала близько 56 м (не враховуючи ширину бетонних та металевих конструкцій, що дорівнює близько 6 м). В даній секції утримувалось близько 140 голів, що становило 40–45 см фронту годівлі на одну корову за норми 65–75 см. У зв’язку з цим, майже половина корів під час роздачі корму знаходилась в стані очікування поза кормовим столом (стояли в проходах), а отже не всі тварини мали можливість одночасно споживати корм в режимі 24/7. Як правило, це були корови раннього післяотельного періоду та корови-первістки. Слід зазначити, що в господарстві відсутня практика щодо формування одновікових груп з метою уникнення одночасного утримання в окремій секції первісток з коровами старшого віку. Це, в свою чергу, призводить до того, що останні мають властивість домінувати, не допускаючи молодих корів до кормового столу. Окрім того, в господарстві відмічалась надмірна завантаженість приміщень (секцій) тваринами – кількість їх перевищувала 90 % наявних стійломісць.

Під час лабораторного дослідження сироватки крові встановлено, що середнє значення вмісту загального протеїну в крові корів було в межах норми. У двох (11,8 %) діагностували порушення обміну протеїну у вигляді гіперпротеїнемії. Лише в 1 корови – гіпопротеїнемію. Проте, концентрація загального протеїну в крові не завжди є об’єктивним показником за патологій, особливо з боку печінки. У такому разі краще оцінювати протеїнограму – співвідношення в крові окремих білкових фракцій (альбумінів, глобулінів), адже за розвитку диспротеїнемії уміст загального білка може бути в нормі. Слід відмітити, що у 53 % тварин діагностували гіпоальбумінемію, що свідчить про порушення в корів періоду ранньої лактації альбуміносинтезувальної функції печінки. У 58,8 % діагностували підвищення активності аспарагінової амінотрансфрази, причому в 50% з них гіперферментемія АсАТ одночасно супроводжувалась гіпоальбумінемією, що підтверджує порушення функціонального стану печінки в корів через розвиток гепатопатії. Підвищення активності АлАТ відмічали у 35,3 %. Варто зазначити, що в частини корів періоду роздою розвивався гепатопанкреатичний синдром із залученням до патологічного процесу підшлункової залози, адже у 23 % тварин діагностували підвищення активності сироваткової альфа-амілази. Розвиток гепатопатії та, як наслідок, відповідні метаболічні зрушення в організмі корів

періоду ранньої лактації супроводжувались порушенням ліпідного обміну, що проявлялося накопиченням в крові ліпідних компонентів – холестеролу та триацилгліцеролів. У 4 із 17 тварин діагностували гіперхолестеролемію, вміст холестеролу в крові був більшим за 3,6 ммоль/л. Про розвиток посиленої ліпомобілізації в організмі корів свідчило збільшення у 53 % тварин вмісту триацилгліцеролів у сироватці крові понад максимальне значення 0,88 ммоль/л. Гіпертриацилгліцеролемія може розвиватись також за хвороб печінки, таких як гепатит і жирова гепатодистрофія. Середнє значення вмісту креатиніну в корів було в межах норми, проте в 4 голів рівень креатиніну в крові був більшим за максимальну межу 130 мкмоль/л, що може бути наслідком послаблення функціональної здатності нирок щодо фізіологічного утворення сечі. Аналізуючи стан вітамінно-мінерального обміну, слід зазначити, що в 29 % корів діагностували гіпокальціємію. Щодо іншого показника мінерального метаболізму – неорганічного фосфору, то в крові 17,6 % корів вміст його перевищував максимальну межу норми і в середньому по групі становив $2,01 \pm 0,056$ ммоль/л.

Висновок. Таким чином, аналіз результатів клінічного огляду поголів'я та лабораторного дослідження крові вказує на розвиток у тварин порушень функціонального стану печінки, нирок, підшлункової залози, процесів травлення, вітамінно-мінерального метаболізму як результат, перш за все, некоректного менеджменту утримання та годівлі корів періоду ранньої лактації.

Бібліографічний список:

1. Chapinal N, Veira DM, Weary DM, von Keyserlingk MA. (2007). Technical note: validation of a system for monitoring individual feeding and drinking behavior and intake in group-housed cattle. *J Dairy Sci.* 90(12):5732-6. doi: 10.3168/jds.2007-0331. PMID: 18024766.
2. Гулсен Я. (2010). Сигнали корів. Практичний посібник з менеджменту в молочному тваринництві: VetVice, 98 с.
3. Rioja-Lang F.C., Roberts D.J., Healy S.D., Lawrence A.B., Haskell M.J., (2012). Dairy cow feeding space requirements assessed in a Y-maze choice test, *Journal of Dairy Science*, Volume 95, Issue 7, 3954-3960. doi.org/10.3168/jds.2011-4962.
4. Cook N.B., Nordlund K.V., Oetzel G.R. (2004). Environmental influences on claw horn lesions associated with laminitis and subacute ruminal acidosis in dairy cows *J. Dairy Sci.*, 87, pp. E36-E46.
5. Green M., Bradley A., Breen J., Higgins H., Hudson C., Huxley J., Statham J., Green L., Hayton A. (2012). *Dairy herd health*. CAB International. 327 p.

УДК:636.7.09:617.53

ЛІКУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОГО УЛАМКОВОГО УРАЖЕННЯ ШИЇ У СОБАКИ

Заїка П.О., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0321-4795>

Кочевенко А.С., асистент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6884-8137>

Вступ. У зв'язку з бойовими діями виникла проблема з пораненнями тварин, які потрапили під обстріли. У таких тварин виявляються поранення, як вогнепальні від уламків мін, снарядів та іншої вибухівки. Так і поранення уламками скла та іншими предметами які утворилися під час руйнівної дії ударної хвилі.[1,2] Ураження м'яких тканин і кісток кулями або уламками створюють значну зону пошкодження. У відповідь на пошкодження виникає рановий процес, який в свою чергу може ускладнитися [3,4,5]. Перебіг цього процесу залежить від дуже великого переліку факторів, які лікар повинен брати до уваги. Необхідно враховувати зону ураження, бактеріальну забрудненість рани, вік тварини, час який пройшов після травмування[6,7].